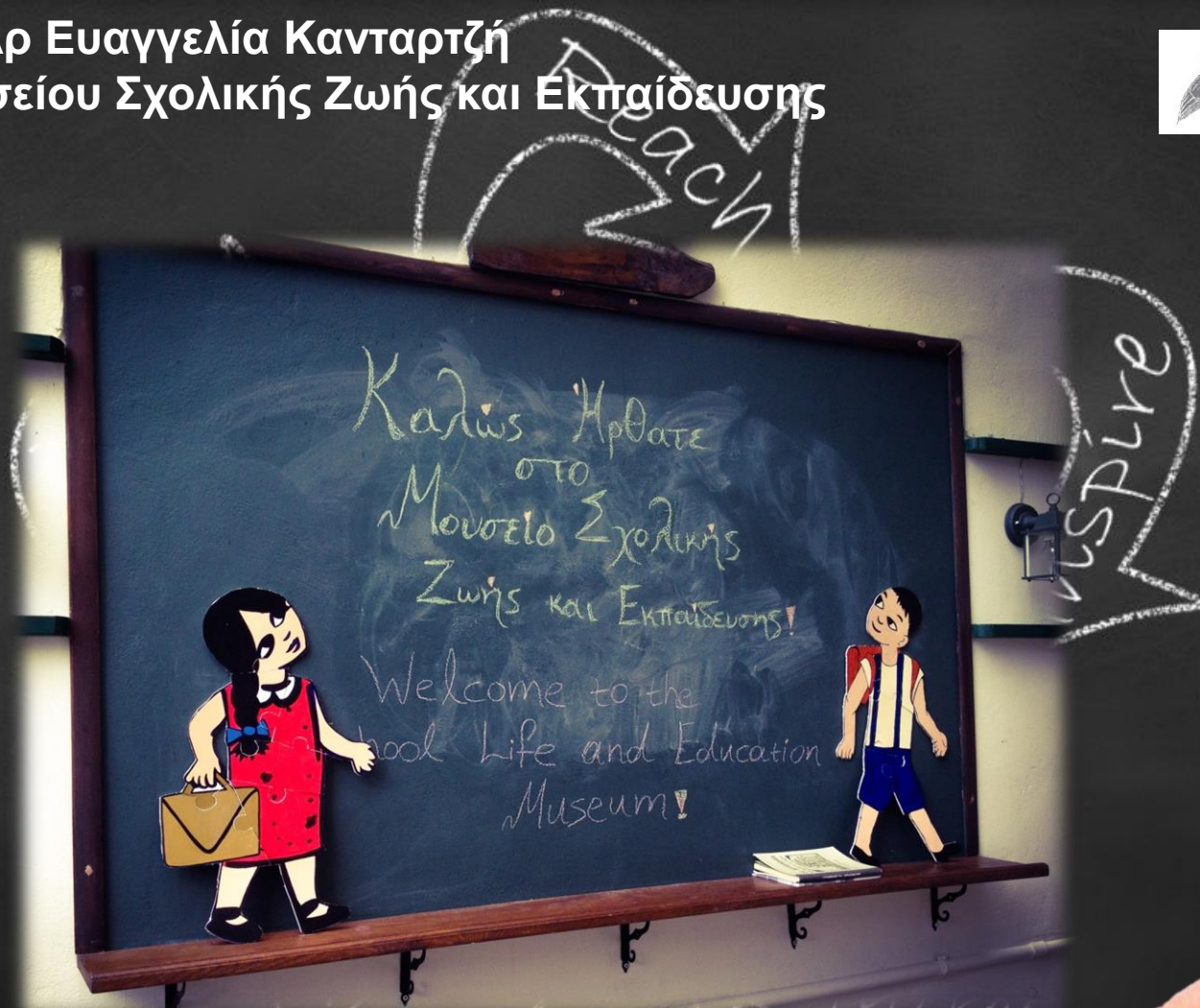

Δρ Ευαγγελία Κανταρτζή

Πρόεδρος Μουσείου Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης

Σχεδιάζοντας μια μουσειακή έκθεση

Φέρτε στον νου σας μια επίσκεψη σε μουσείο ή γενικότερα χώρο πολιτισμού.

Ποιες είναι οι εντυπώσεις σας, η πρώτη σας μνήμη;

Πόσοι από εμάς θα επιλέγαμε ή επιλέγουμε να ξοδέψουμε το Κυριακάτικό μας πρωινό χαμένοι μέσα στις αίθουσες ενός Μουσείου, μια έκθεσης τέχνης, μιας Πινακοθήκης;

Πώς περνάμε στα μικρά παιδιά, τους μαθητές
την εμπειρία αυτή;

- Είναι το ίδιο το **Μουσείο** ένας απωθητικός χώρος
- Είναι οι δικές μας **εμπειρίες** μας που συνήθως μας οδηγούν εκτός των Μουσείων;
- Είναι ο **τρόπος έκθεσης** των αντικειμένων;

Προσεγγίζοντας την έννοια του μουσείου
Τα Μουσεία του παρελθόντος είχαν σαφώς
μια άλλη νοοτροπία και αντίληψη περί του
τρόπου έκθεσης των αντικειμένων.

Πιο συγκεκριμένα το **μουσείο του χθες** αποτελούσε έναν απλό χώρο έκθεσης αντικειμένων της ιστορίας και του παρελθόντος.

Μουσείο στον 21^ο αιώνα

Σήμερα βρισκόμαστε μπροστά σε ανοικτές προκλήσεις και προσκλήσεις, γιατί όχι, που επαναπροσδιορίζουν τον ρόλο του **«νέου μουσείου»** του 21ου αιώνα και τον οδηγούν και πέρα από την έως τώρα διαδεδομένη τυπολογική διάκριση μεταξύ **«παραδοσιακών», «μοντέρνων» «μεταμοντέρνων»** μουσείων.

Παραδοσιακά Μουσεία

- Εκφράζουν το πνεύμα του διαφωτισμού- θετικισμός, πίστη σε μια δεδομένη, αντικειμενική γνώση που αποδεικνύεται με συγκεκριμένα τεκμήρια
- Αντικείμενα που παρατίθενται χρονολογικά υποδεικνύοντας μια γραμμική ιστορική εξέλιξη
- Παρουσιάζουν τα αντικείμενα ως αληθινές και μονοσήμαντες μαρτυρίες μιας πραγματικότητας.
- Η μάθηση θεωρείται ως μια παθητική διαδικασία

Μοντέρνα Μουσεία

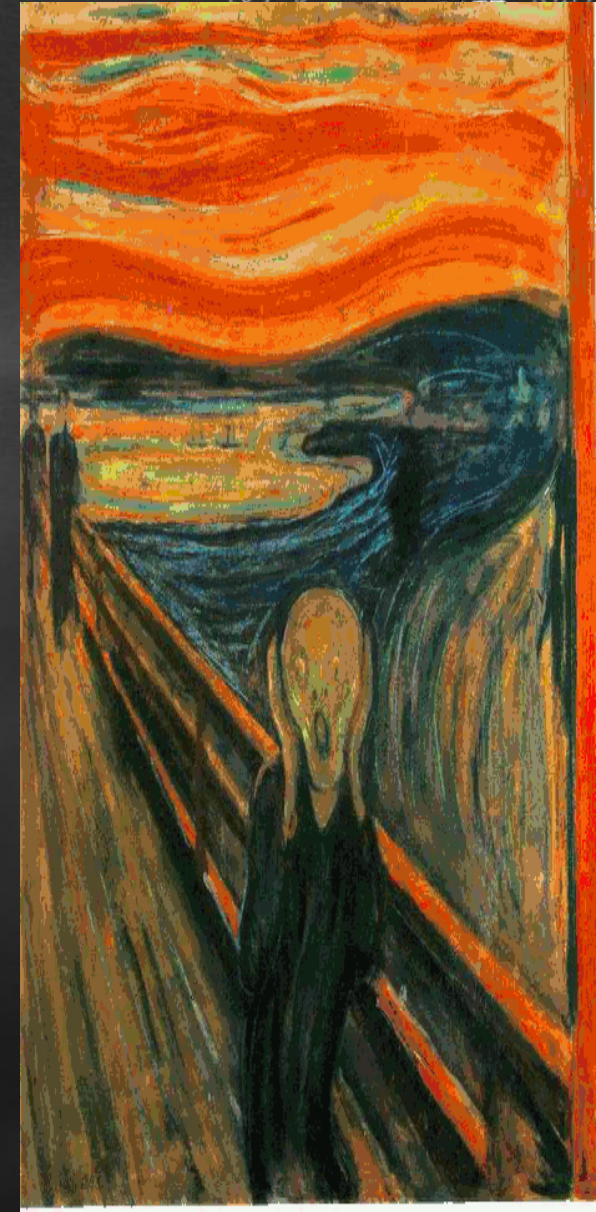
- Αναγνωρίζεται η πολυσημία των μουσειακών αντικειμένων
- Πολυσύνθετοι τρόποι που κατασκευάζονται νοήματα και ερμηνεύεται η πραγματικότητα
- Δίνουν έμφαση στη διάδραση και επικοινωνία μεταξύ κοινού και υλικών αντικειμένων
- Τα αντικείμενα παρουσιάζονται πλαισιωμένα και το κοινό διευκολύνεται να τα κατανοήσει και να τα ερμηνεύσει

Μεταμοντέρνα Μουσεία

- Αναγνωρίζεται αφενός η πολλαπλότητα της πραγματικότητας και αφετέρου η πολλαπλότητα του κοινού.
- Βασίζονται στη λογική της αποδόμησης και της αμφισβήτησης
- Το κοινό παροτρύνεται να αποδομήσει την πραγματικότητα και να κατασκευάσει πληθώρα εναλλακτικών σεναρίων/
- Χρήση σύγχρονων τεχνολογιών και διαδραστικών μέσων

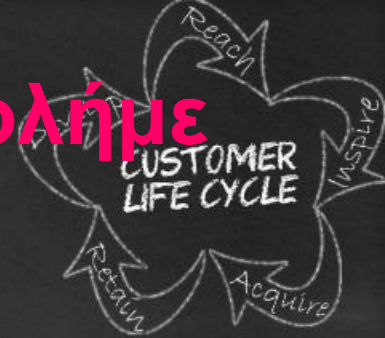
Έκθεση είναι.....

- η παρουσίαση συνόλων ή μεμονωμένων αντικειμένων σε ένα συγκεκριμένο χώρο με στόχο τη μετάδοση μηνυμάτων σχετικά με αυτά στο κοινό
- Βιτρίνες καταστημάτων, εμπορικές εκθέσεις, εκθέσεις σε αίθουσες τέχνης, μουσεία

Εμπορικές εκθέσεις σε αντιδιαστολή με τις Μουσειακές

- Κοινό στοιχείο: η τοποθέτηση αντικειμένων με μια λογική σειρά ώστε να μεταδοθούν νοήματα στο κοινό
- Διαφορετικά κίνητρα:
- οικονομικό κέρδος, προσέλκυση υποψήφιων αγοραστών- αυτοσκοπός η προώθηση του ίδιου του αντικειμένου μέσω της ελκυστικής παρουσίασης
- Μουσειακή: 'μουσείο, μάθηση, εκπαίδευση, αγωγή

Αποστολή μουσειακών εκθέσεων

➤ Εκπαιδευτική

➤ Ψυχαγωγική

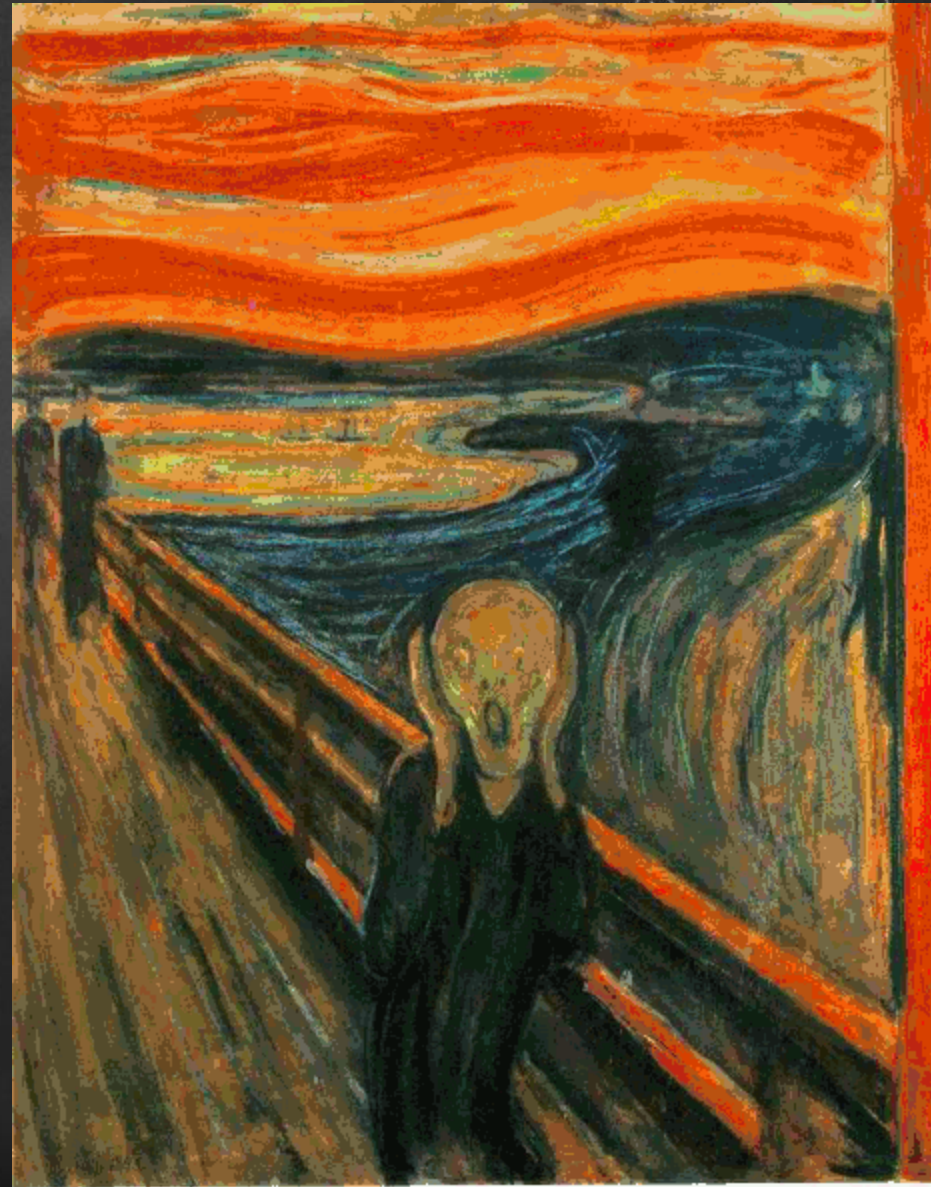
➤ Οικονομική

Είδη Μουσείων

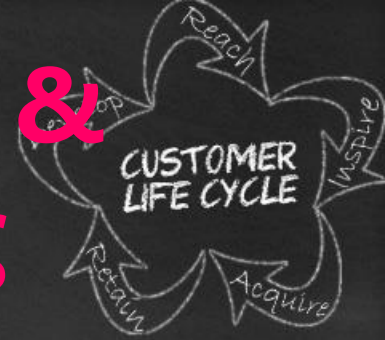
- ✓ Ιστορικό
- ✓ Αρχαιολογικό
- ✓ Εθνογραφικό-Λαογραφικό
- ✓ Τέχνης
- ✓ Πολεμικό
- ✓ Βιομηχανικό-Τεχνολογικό
- ✓ Φυσικής Ιστορίας
- ✓ Φυσικών Επιστημών
- ✓ Γεωλογίας
- ✓ Νομισματικό
- ✓ Εικονικό

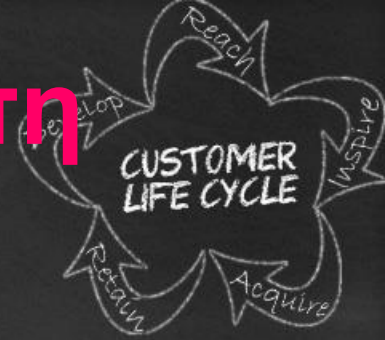
Παράγοντες οργάνωσης & επιτυχίας μίας έκθεσης

- Το θέμα και τα μηνύματα που θα μεταδοθούν
- Το διαθέσιμο υλικό
- Η εκθεσιακή πολιτική & φιλοσοφία του μουσείου
- Η επιλογή του κοινού
- Οι δυνατότητες του χώρου
- Τα χρονικά περιθώρια
- Τα οικονομικά περιθώρια

Επιμέρους στοιχεία για τη δημιουργία εκθέσεων

- Προθήκες
- Φωτισμός
- Χρώμα
- Γραφιστική (λεζάντες, επεξηγηματικά κείμενα, επιγραφές χάρτες, σχεδιαγράμματα, φωτογραφίες, πινακίδες/χάρτες/διαγράμματα προσανατολισμού)
- Τρισδιάστατες μακέτες
- Πολυμέσα

Στάδια υλοποίησης εκθέσεων

- Στάδιο προετοιμασίας
- Στάδιο ανάπτυξης
- Στάδιο εφαρμογής
- Στάδιο λειτουργίας
- Στάδιο αξιολόγησης

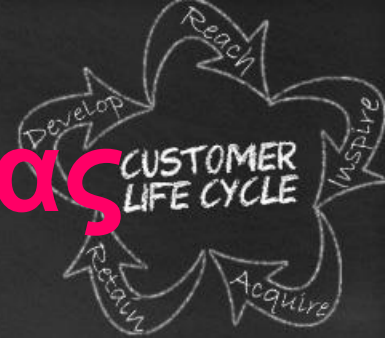
Στάδιο προετοιμασίας

- Σύλληψη κεντρικής ιδέας
- Υποβολή προτάσεων
- Εξέταση σε σχέση με σκοπούς/στόχους και ανάγκες κοινού
- Επιλογή προτεινόμενων θεμάτων
- Εκτίμηση διαθέσιμου υλικού όσων αφορά το περιεχόμενο συλλογών, την εξεύρεση εκθεσιακού χώρου, το οικονομικό πλαίσιο και τον αριθμό των ατόμων που θα απασχοληθεί
- Πρόγραμμα δυνατοτήτων για τη συγκεκριμένη έκθεση

Σύλληψη κεντρικής ιδέας

- Προτάσεις κοινού
- Επικαιρότητα
- Διευθυντής μουσείου
- Επιμελητές συλλογών
- Τοπική αρχή
- Επιτροπές μουσείου, χορηγοί
- Προσωπικό και εθελοντές

Στάδιο ανάπτυξης

- Οριστικοποίηση θέματος
- Καθορισμός σκοπού και στόχων
- Μελέτη σκοπιμότητας- λεπτομερής διερεύνηση όλων των παραγόντων που συντελούν στην υλοποίηση της έκθεσης
- Κατανομή εργασιών
- Υπολογισμός κόστους, έρευνα διαθέσιμων πόρων, αιτήσεις χρηματοδότησης,
- Σχεδιασμός λειτουργικού προγράμματος (προγραμματισμός των υπό εκτέλεση προκαταρκτικών εργασιών (καταγραφής, φωτογράφισης, συντήρησης)

- **Συγγραφή θέματος** στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών στόχων του μουσείου (συμπεριλαμβάνονται τα μηνύματα που θέλει να μεταδώσει το μουσείο, οι θεματικές ενότητες για την οργάνωση του υλικού, τα προτεινόμενα ερμηνευτικά μέσα)
- **Κατάλογος των προτεινόμενων** προς έκθεση αντικειμένων οργανωμένος σε θεματικές ενότητες και συνοδευόμενος από φωτογραφίες
- **Αποφασίζεται ο τρόπος έκθεσης** αντικειμένων και επεξηγηματικών κειμένων καθώς και η θεματική κατηγοριοποίηση αντικειμένων
- **Σχεδιαστική μελέτη χώρου**
- **Στρατηγικές προώθησης**

Σχέδιο εφαρμογής

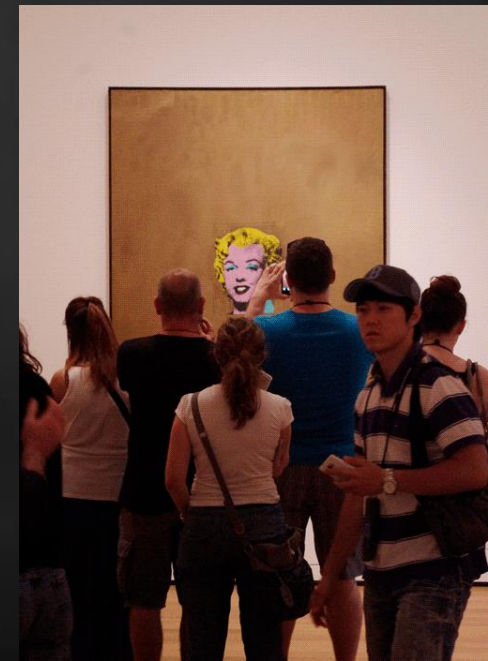

- Προετοιμασία εκθεσιακού χώρου
- Επιμέλεια αντικειμένων
- Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού με την επιμέλεια καταλόγων που θα συνοδεύσουν έκθεση,
- Διοργάνωση διαλέξεων
- Πρόβλεψη οργανωμένων επισκέψεων κοινού
- Εφαρμογή προώθησης
- Έλεγχος της διαθεσιμότητας και χρήση των πόρων
- Εκτίμηση προόδου και συντονισμός εργασιών
- Η έκθεση έτοιμη για το κοινό

Στάδιο λειτουργίας

- Κανονική λειτουργία για το κοινό
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- Έλεγχος της ασφάλειας της έκθεσης, των επισκεπτών και του περιβάλλοντος αντικειμένων από πιθανούς κινδύνους
- Προετοιμασία αξιολόγησης της έκθεσης

Στάδιο αξιολόγησης

- Διερεύνηση της επιτυχίας της έκθεσης (εκτίμηση ικανοποιητικής λειτουργίας, προσέλκυσε ικανοποιητικό αριθμό επισκεπτών, κάλυψε τις ανάγκες τους, επιτεύχθηκαν οι στόχοι της έκθεσης;)
- Συγγραφή έκθεσης μελέτης αξιολόγησης
- Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης επηρεάζουν την στρατηγική που θα ακολουθήσει το μουσείο και τον μελλοντικό προγραμματισμό άλλων εκθέσεων

